

Soru: Ramazan’da niyet ederek oruca başlayan bir kişi gün içerisinde sefere çıkarsa orucunu bozabilir mi?

KISA FETVA

Güne oruçlu başlayıp daha sonra sefere çıkan kişinin, orucunu bozması caiz değildir. Ancak buna rağmen bozarsa kefaret gerekmez.

FETVA

Allah Teala “Artık içinizden kim bu aya yetişirse onu oruçlu geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa, başka günlerden tutamadığı günler sayısınca tutar.”¹ buyurarak hastalık veya sefer halini oruç tutmamak için geçerli bir özür kabul etmiştir. Fukaha, ayet-i kerimedeki mutlak “sefer” ifadesinden muradın lügavî değil, ıstılahî manadaki sefer² olduğu hususunda ittifak etmiştir.³ İmsaktan önce sefere çıkmayan bir kişi oruca mukim olarak muhatap olduğundan orucunu tamamlamak zorundadır.⁴ Buna göre güne oruçlu başlayıp daha sonra sefere çıkan kimsenin orucunu bozması caiz değildir.⁵ Ancak bu durumdaki bir kişi orucunu bozarsa ona kefaret gerekmez. Zira kişinin seferde olması bir şüphe oluşturur ve kefaretlere de şüpheyi düşer.⁶ Bu meselede Hanefiler ve Şafililer arasında bir ihtilaf yoktur.⁷

¹ Bakara, 2/185. “فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ”

² Lügatte sefer, kişinin bulunduğu beldeden ayrılmasıdır. İstilahta ise belli bir mesafeye niyet ederek yola çıkmasıdır. (Bkz. Alâuddîn Ebu Bekir b. Mes’ûd el-Kâsânî, *Bedâiu’s-Senâi’ fi Tertîbi’Şerâi’* (Beyrut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 2010), 2/608.) Bu mesafenin alt sınırı hususunda fukaha ihtilaf etmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Burhanuddîn el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî* (Karaçi: Mektebtu’l-Büşrâ, 2021), 1/261; Şemsuddîn Muhammed b. Muhammed el-Hatîb eş-Şirbînî, *Muğni’l-Muhtâc İlä Ma’rifeti Me’âni Elfâzi’l-Minhâc* (Beyrut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 2011), 1/368-369.

³ Ahmed b. Ali Ebubekir er-Razi el-Cassâs, *Ahkâmu’l-Kur’ân* (Beyrut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 1994), 1/213.

⁴ el-Kâsânî, *Bedâiu’s-Senâi’ fi Tertîbi’Şerâi’*, 2/608.

⁵ Heyet, *el-Fetâvâ’l-Hindiyeye (el-Fetâvâ’l-Alemgiriyye)* (Beyrut: Dâru’l-Fikr, 2014), 1/269.

⁶ el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî*, 1/354.

⁷ Şemsuddîn Muhammed b. Muhammed el-Hatîb eş-Şirbînî, *Muğni’l-Muhtâc İlä Ma’rifeti Me’âni Elfâzi’l-Minhâc* (Beyrut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 2011), 1/584.